

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie katedrante, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach powojewojasłych. **REDAKCJA I ADMINISTRACJA:** CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie i w wyjątkach dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Rękoписów nadst. redaktor nie swrca.

PRENUMERATA WYDANE: Rocznik rb. 8, półrocznik rb. 3, kwartalnik rb. 1 k. 50, miesięcznik kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosobnieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dostaje się miesięcznik kop. 60. Zmiana adresu kop. 20. Listów nielracowanych lub niedostarczających opłaconych redakcja nie przyjmuje. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za pierwszą pełnowygodną jednoczasową lub jego miejsce: Nadeślanie k. 50, przed telefonem k. 40, za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrycznej k. 30, słów. Za dołączenie prospektów lub reklam po 5 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agenty: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

II Aleja № 38, Telefon № 497.

TEATR „URANJA“

Wisliki dwugodzinny program! — W poniedziałek 16 lutego 1914 r. Benefis reżysera i utalentowanego artysty

Józefa Siekierzyńskiego

ZONUSIA

Prócz wspaniałych obrazów kinematograf. dane będzie na scenie: tylko jeden dzień. Arcyzabawna farsa w 3 akt. z francuz. **Udział całej trupy. Szczegóło w programach. Miejsca numerowane. Początek seansów o g. 4 m. 45, 7 1/2 i 10 w.**

Teatr PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 343.

Program od soboty 14 do poniedziałku 16 Lutego 1914 r. (włącznie).

Sukcesy znakom. detektywa NAT PINKERTONA

II-GA SERJA — Wybitny dramat w 4-ch częściach. Kronika Gaumont'a (z natury) || **Hańbiąca omyłka** (b. kom)

NA SCENIE — Pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego. **Ekonom w załotach** Obrazek ludowy w 1 akcie ze śpiew. i tańc.

Anons: We wtorek 17 lutego Benefis K. Romana **Edukacja księcia** (Książką) Wspaniała komedia w 3 aktach. Roberta Mischa.

Uwaga: Woznie przed staw. przegrzywa torrest ze współud. koncertow: wioloncelista p. Keislaera

TEATR „ODEON“ KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon 10 4-77.

Program od soboty 14 do wtorku 17 Lutego r. b. (włącznie)

Dzisiaj słynne arcydzieło kinematograficzne!

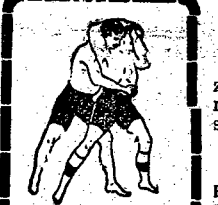
TRANSATLANTYK JUPITER

Znakomity dramat w 5 obrazkach częściach, w wykonaniu najwybitniejszych artystów francuskich: premilowanej piękności panny **Robiane**, p. p. **Aleksandra Sigoret** i innych. **Serja artystyczna Broel Pathé.**

NA SCENIE pod artystycz. kierunkiem Wł. GŁOGERA **Malżeństwo przez telefon** Satyra panięska w 1 odsłonie

KRAKOWSKI ATRAKCYJNY CYRK

III Aleja № 68. R. PAULIUSA.

Dzisiaj w poniedziałek 16 lutego 1914 r. odbędzie się ostatni pożegnalny BENEFIS sportowca arbitra A. BOROWSKIEGO

z powodu tego benefisu udział przyjmą wszyscy atleci. Dotąd nie bywało w m. Częstochowie widowisko **Olimpijskie igrzyska**, na wzór odbywających się w Stokholmie w r. 1912 r. i hiszpańskie widowisko za przykładem miasta Madrytu **Bój byków**. Wyjście teraodorów.

Dzisiaj walczą następujące pary. Wszystkie walki decydujące. **Specjalne międzynarodowe Mecz-walki.** Walka kaukaska w specjalnych kostiumach. Bucholtz i Derna i Derna. Walka rosyjska na objęcia: M. Brodzki i Stupin. Walka wolno-amerykańska: Dąbrowski i Mikul. Walka francuska Janeman i Smitrow. Walka szwajcarska na pasy: Kudrjaszow i Sawiso. Boks amerykański: Paulewicz i Michelson.

Doktor PAWEŁ BRONIATOWSKI

Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.

ChOROBY SKÓRNE, WŁOSÓW PŁOCINY, WENERYCZNE I Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 popoł. Polecenie od 3-4 popołudniu. Stosuje wrodziny wstrzykiwane SAJ. WARSZAWA (HATA 606 i 914) badanie krwi na żyłku.

Gabinet Lecznico-Dentystyczny

R. Filipowicza

II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.

Przyjmuje: od 9-1 i od 3-7 p.p. prócz niedzi. i świąt. Specjaln. zęby sztuczne w kauczuku i złocie

Nasza arystokracja.

I.

„Nieobecność“ naszej arystokracji przy warsztacie pracy narodowej, która świeżo tak wymownie poruszył w „Świecie“ A. Choloniewski, nie jest bynajmniej żadnym nowym odkryciem. Z artykułów pisanych na ten temat możnaby utworzyć kilka poważnych tomów. Sam bodaj czy nie z dzieł sięgając razy w rozmaitej formie pytałem się, gdzie są nasi panowie wtedy, kiedy do skarbnicy potrzeb publicznych przućają swój grosz całe rzesze niepańskich Jeszcze przed trzema miesiącami w tym samym „Świecie“ pisząc o znacym i mądrym żapiele rze-

źnika warszawskiego ś. p. Giellera, zwracałem uwagę, że nasi panowie w swych testamentach wykipiwają się jakimś drobiazgiem z obowiązków obywatelskich, a najczęściej, jak to uczynił i zmarzył przed kilku laty największy magnat polski, ani szeląga na cele publiczne nie zapisują.

Ma też według mego zdania zupełną słusność Choloniewski, kiedy twierdzi, że arystokracja nasza „jako całość“ świeci doskonałą nieobecnością.

A jeżeli ma słusność Choloniewski, z tego wynikałoby, że nie ma słusności Jeske-Choiński, który z nim polemizuje.

Ma i nie ma. Ma w pełnej mierze kiedy dowodzi, że nie wszystko jest arystokracją, co tą nazwą przybiera. Według niego prawdziwą arystokracją są potomkowie starych odwiecznych rodów, które „krwią swą i mózgiem“ budowały państwo i pilnowały całość tej budowy. Tu nawet idzie za daleko, do bardzo cofsia się wstecz, bo skazuje ową prawdziwą arystokrację na wymarcie, a nie dopuszcza do niej nowych, zasłużonych rodów.

Według tej teorii, arysto, najlepszymi, byłiby u nas i ci, którzy gdzies tam w w. XIII, XIV lub XV mieli w swym rodzie zasłużonych narodowi mełców, a później ród ich odpoczą,

bo już dość się zasłużył i od pięciu wieków nie wydał ani jednego człowieka, któryby swym talentem, wiedzą, radą, ofiarą krwi i mienia, służył krajowi. Natomiast ród, który powstał w w. XVI czy XVII, choćby aż do naszych czasów wydawał ludzi znakomitych czy zasłużonych, nie byłby arystokracją.

Chinięcy (prawda, że ich mamy za głupich), cokolwiek inaczej się na to zapatrują. U nich najwyższy tytuł, odpowiadający naszemu księciu, może nosić syn po ojcu, jeżeli ten syn dorósł do zasług ojcowskich, jeżeli zaś nie, to służy mu już tytuł niższy, dajmy na to naszego hrabiego; wnuk może odzyskać tytuł dziada ale jeżeli nie niezem, to spada na barona — w piątym wreszcie pokoleniu rodzina traci zupełnie prawa i charakter arystokracji, jeżeli znów nie wyda kogoś z siebie, co do jej dawnych zasług doda nowe.

Te „chińskie zapatrywania“ uważam za całkiem racjonalne. Zawsze doznaję uczucia niesmaku i uważam za dowód głupoty ludzkiej kiedy widzę kogoś nadymającego się i odbierającego hołdy za to, że tam kiedyś, przed wiekami, był człowiek jego nazwiska (ów ktoś zazwyczaj) nawet nie jest potomkiem jego w prostej linii), który odznaczył się w boju, czy w

radzie. Ten pan może nic nie robić, bo jego przodkowie za niego robili, może być głupim jak but, bo brat stryjeczny jego pradziada był kancelarzem, uczonym prawodawcą, wielkim statystą, może mieć życie tylko dla siebie, bo jego praszczur pierśią swą bronił Rzeczypospolitej, może nie wydać grosza na cele publiczne, bo jego przodek ofiarnością dla kraju zasłynął, może być zupełnym zerem, jak jego ojciec, dziad i pradziad, bo przed wiekami jeden z jego rodziny był wybitną jednostką.

Widzimy więc, że teoria kulejo. Do rodów arystokratycznych, „najlepszych“, w pełnym znaczeniu tego wyrazu, należałoby zaliczyć tylko te, które zawsze i ciągle stały na wyższym zasług, na jaką wprowadzili je ich przodkowie. Rzecz prosta, że im ciągłość tych zasług jest dłuższa, tem rod jest arystokratyczniejszy.

A takich rodów byłoby tak niezmiernie mało, że w końcu zabrakłoby arystokracji.

Każdy nowy król — pisze Jeske-Choiński — otaczał się nowymi ludźmi ponijając rody zasłużone. Prawda. Ale jeżeli te rody zasłużone były marne, niedołężne, zdenerwowane, a ci nowi ludzie dzielni, rozumni, ofiarni — to chyba „nowemu królowi“ zarzutu z tego czynić nie można.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarstwo Kamieniarsko-Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny. **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONAWA: Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne.

Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60. Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wvrobów z cementu. Ceny orzvwsteone

Wykaz Firm Chrześcijańskich w Częstochowie.

Adresy firm Chrześcijańskich, zamieszczone w poniższym spisie, kosztują na cały rok 6 rb. i drukowane będą jeden raz na tydzień Administracja naszego Gońca Częstochowskiego przyjmuje zamówienia w dalszym ciągu.

- Apteczne aptkiady**
S. Grzybowski, Stradomska 28, tel. 5-29.
W. Orzał, III Aleja 46.
- Bławne materiały**
H. Uchnast, II Aleja 31.
Marja Bezó II Aleja № 20 m. 1 tel. 105
E. Luła i S-ka Krakowska 38.
- Oprawa obrazów i galeria**
Jan Wasilewski, II Aleja 42.
- Bednarskie zakłady**
Kopydłowski i S-wie, Teatralna 20. tel. 270
- Biuro meloracji rolnych**
Kazimierz Deloff i S-ka II Al. 22. tel. 582
- Ubezpieczenia od ognia**
Główna Agentura Petersburskiego Tow. Ubezpieczeń Mieczysław Rydzewski, II-ga Aleja № 31.
- Biura Techniczne i Fabryka wyrobów**
1. Kociarnia żelazna i miedziana
2. Kanalizacja wodociągi i ogrzewanie MLOT, Dojazd 29, tel. 203.
- Cykłodrom i wazaty rowerowe**
 Wyrób części surowych Siodła, T. Kurasiewicz, szkolna 12, róg Jasnogórskiej.
- Cegielnia**
Ćwierzyński i Piątkowski, Aleksandrowska 14, tel. 501.
- Czaspnicy**
Chawłowski II Aleja 30.
Polonja, II Aleja 19.
Pydzínska II Aleja 37.
- Cukiernicze wyroby**
Br. Kowalik, II Aleja 41.
- Drzewny handel i przemysł**
Klawe Edmund, Aleksandrowska 20.
- Dom Handlowo-Przemysłowy**
Kazimierz Deloff i S-ka II Al. 22. tel. 589.
- Biuro Elektrotechniczne**
Piotrowski i Januszewski, Teatr, 13, t. 1.
- Fotograficisci**
Traciński III Aleja 62.
Wiśniewski, II Aleja 18.
- Zakłady szcnotkarskie**
Suwałski, Teatralna 19.
- Farbiarnia**
Jan Sikorski ul. Targowa N 25. róg Mikołajowskiej,
- Fabryki gilz**
T. Walkowski, II Aleja 43, tel. 294.
- Fabryki orkiestrjonów**
A. Kmoniczek, ul. Stańsława 5, tel. 634.
- Skład Orkiestrjonów**
Z. Ryłski II Aleja 20.
- Fabryki biszkoptów i pierników**
A. Brajbisz, dawniej Michotek II Aleja 28 tel. 126.
- Farby i artykuły techniczne**
W. Orzał, III Aleja 46.
- Fabryki kłódek i wentylatorów pokojowych**
J. Gębalski, Warszawska 33.
- Grawerzy i pieczętarze**
Cygankowski, Teatralna 11.
- Koszykarski Zakład**
N. Miszezak ul. Św. Rocha 32.
- Introligatorzy**
Jurczyński Tadeusz II Aleja 39, tel. 393.
Wasilewski Jan, II Aleja 42.
- Kawa**
Matyjewicz, II Aleja 29.
- Kotlarskie i miedziane**
A. Braksator, Aleksandrowska 28, tel. 618
„Mlot“ Dojazd 29, tel. 203.
- Kantory przewozowe**
Wynajem karet, land, powozów, bryczek, przewodząca mebli, Józef Kossowski, Teatralna 56, tel. 246.
„Lech“ A. Gluchowski i Lesiak, ul. Teatralna № 11.
- Kanalizacja i wodociągi**
„Mlot“ Dojazd 29. tel. 203.
Piotrowski i Januszewski Teatralna 13 t. 1
- Krawczy damscy**
Jan Zymek, Teatralna 85.
- Kliniki ginekologiczno-położnicze**
Dr. St. Nowak, Teatralna 14, tel. 76.
Dr. Pietrasiewicz, Jasnogórska 24.
- Handel win i towarów kolonialnych**
Karwiński i Zawistowski II Aleja 23. t. 88
J. Pietrowicz, II Aleja 30.
- Magazyn bielizny męskiej i galanterji**
Teodor Kamiński, II Aleja 36.
- Magazyn mód i galanterja**
Dregier Klara, II Aleja 41, Krakowska, Teatralna 17.
Szarek Felcja, II Aleja 23.
- Magazyn mebli**
Józef Leitkep, II Aleja 32.
- Mleczarnie i masło**
Jajna, Teatralna 37.
Helena, Aleksandrowska 2. Waly. „Skrzydlów“ ul. Teatralna 11, tel. 616.
róg II-gj Alej.
- Maszyny do szyćcia**
Kom. Singer, II Aleja 35 tel. 694, Krakowska 23.
- Oprawa obrazów**
A. Dąbrowski III Aleja № 73.
- Optyczne zakłady**
A. Soczek, II Aleja 16, tel. 675.
- Owocarnie**
W. Dukaczewski, III Aleja 50, tel. 601.
filja II Aleja 24, róg Teatr.
- Odzievia metali**
W. Rutkowski, ul. Dobra, róg Teatralnej dom Własny.
- Piwa skirdy**
Płomiński, ul. Teatralna 8, tel. 33.
Wł. Skalski, Szkolna 11, tel. 222.
Polak, Mokra 12, dom własny.
- Pracownie gorsetów**
Józefy, Szkolna 1, róg III Alej.
- Pracownie i magazyny obuwia**
Pieniowski, II Aleja 37.
- Przedsięb. budowlane**
J. Bajdecki, Wieluńska 44, tel. 408.
K. Płucik i A. Skoczek, ul. Cerkiewna 17, telefon 498.
„Topór“, Krakowska 40, telefon 187.
- Pismienne materiały i księgi buchalteryjne.**
J. Kolbo, Krakowska № 24 telefon 676.
- Piekarnie**
L. Maciejewski, III Aleja 69.
E. Makowski, II Aleja 36
- Pralnie Chemiczne**
A. Heiningor, II Aleja 19, tel. 5.
- Przybory fotograficzne**
A. Soczek, II Aleja 18, tel. 675.
W. Orzał, III Aleja 40.
- Pralnie bielizny i chemicz.**
Małasiewicz, II Aleja 33.
Małasiewicz, III Aleja 48.
- Pozozsznicze**
Majewski Tomasz, Nadrzeczna 80.
- Powroźnicze wyroby**
Majuszki, Krakowska 23, tel. 147.
- Skład Samodziałów wełnianych**
Stanisław Kaczyński Stradomska 26.
- Sklep Rybno-gastronomiczny**
St. Laszczycze II Aleja № 25, telefon 689.
- Składy win i wódek**
Krakowiecki, II Aleja 24.
- Skład towarów żelaznych i naczyń kuchennych.**
W. Stajewski II Aleja № 33 tel. 680.
- Stowarzyszenie cieśli**
Jasnogórska 8. w Częstochowie.
- Strajenie Fortepjanów i korekta**
L. Wiehliński, Jasna 2.
- Wyroby tabaczne**
T. Walkowski, II Aleja 43, tel. 294,
Z. Marczyńska II Aleja № 33 tel. 682.
- Skład Pathefonów gramofonów i Zabawek dzieciennych**
Jan Knetig, II Aleja 39. tel. № 239.
- Roboty brukarskie i ziemne**
Nowakowski Michał, Warszawska 37.
- Zakłady ślusarsko-mechaniczne**
Zochowski, II Aleja 38, tel. 487.
- Srebrzenie i Niklowanie**
T. Kotarba, Jasnogórska 26.
- Zakłady stolarskie i stolarsko-miastarskie**
Warsztaty Wzorowe Artystyczno - Rzemieśnicze Stolarskie. W parku powystawowym, budynek przemysła ludowego. W. Halkiewicz, Jasnogórska 8.
K. Gutwiński, III Aleja 46.
J. Krasiński, III Aleja 67.
W. Kucharski, Teatralna 22.
Rutkowski, II Aleja 24.
- Zakłady ogrodnioze i kwaciarnie**
J. Napieralski, III Aleja 57.
Kurek, Teatralna 17.
- Zakłady tapicersko-dekoracyjne**
Lappo, II Aleja № 31.
- Zegarmistrz**
Pazderski, II Aleja 35, tel. 436.
- Zakłady instr. muzycznych**
Stefan Malko, Dojazd 11, naprz. stacji.
- Zakłady elektr. mechaniczne**
F. Blachowicz, Szkolna 5, tel. 559.
Olafkiewicz, Teatralna 16.

Wykaz firm Chrześcijańskich w Noworadomsku.

- Magazyn konfekcji damskiej, męskiej i dziecięcej**
Zofia Ruskowska ul. Kaliska № 55, telefonu № 19.
- Malarski Zakład**
Jana Herškiwiozica Telef. 139.
- Ślusarsko Mechaniczny Zakład**
M. Świdorski.

DOM HANDLOWY ZDZISŁAW RYLSKI

Częstochowa, II Aleja № 20, telefon 93.

POSADZKI i LICOWKI terrakotowe, PŁYTKI GLAZUROWANE na spodach TERRAKOTOWYCH i KAOLINOWYCH, DACHOWKI (marsylska, szwajcarska, rzymska, karpłówka i wiełzawa), RUDY DRENOWE (SĄCZKI), CEGLA OGNIOTRWAŁA i GLINKA OGNIOTRWAŁA, POSADZKI i KLEPKI dębowe, SIATKI METAŁOWE z metalu rozciąganego, LISTWY OCHRONNE do stopni schodowych i NAROŻNIKI do krawędzi murów. PAPA do krycia dachów i SMOLA karbolinowa

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Kierownik Literacki F. J. Gałłowski.